

L'ESQUEJELLA DE LA TORRATXA

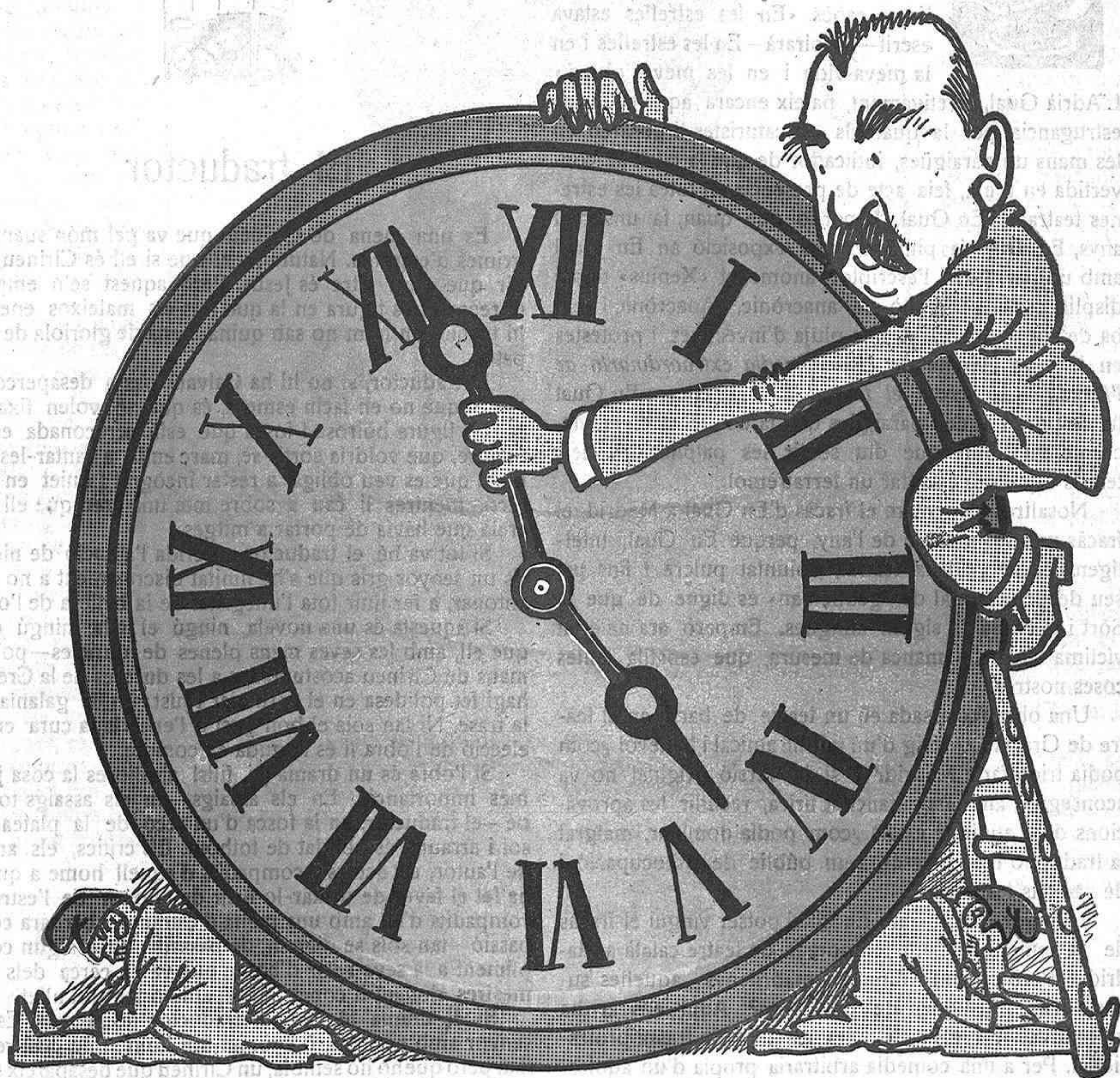
Núm. 1998 ——— Anv XXXIX

BARCELONA 13 D'ABRIL DE 1917

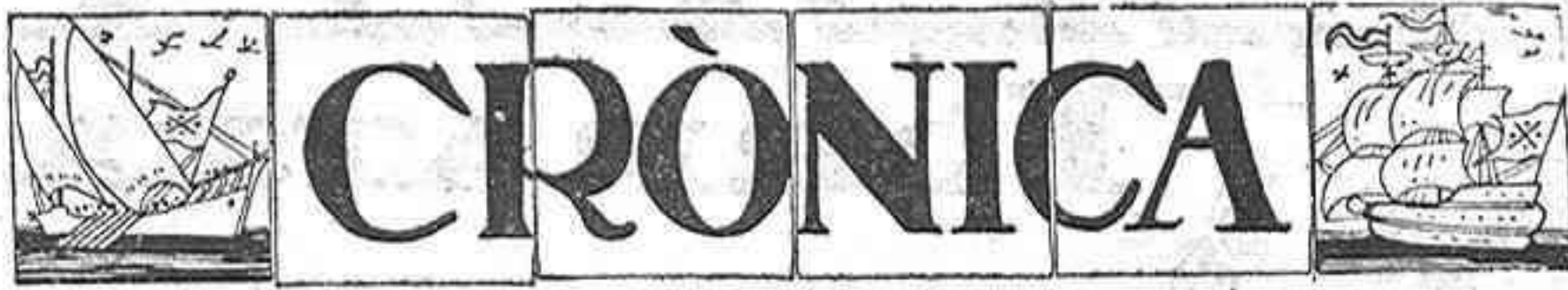
PERIÓDIC HUMORÍSTIC IL·LUSTRAT

10 cèntims ——— Atrassats: 20

El dijous sant al Consistori o una sessió llampec

En Durán.—Aneu dient que jo no soc dels avençats!..

PERDENT EL TEMPS

'Adrià Gual segurament acabarà substituint el seu catolicisme per un fatalisme espès. «En les estrelles estava escrit—sospirarà—En les estrelles i en la meua vida i en les meves obres.»

L'Adrià Gual, efectivament, pateix encara aquella malaestrugancia per la qual els caricaturistes li posaren en les mans un paraigües, indicador de que la fatalitat, convertida en pluja, feia acte de presència en totes les estrenes teatrals d'En Gual. Recordo que quan, fa uns déu anys, En Bagaría pintà en una exposició an En Gual amb un paraigües, l'escriptor anomenat «Xenius» digué displicentment que allò era anacrònic. ¡Anacrònic i acaba de sofrir, a Madrid, una pluja d'invectives i protestes en la seva estrena de *Una comedia extraordinaria de l'home que ha perdut el temps!* Encara, encara En Gual ha de portar aquell paraigües que fa déu anys creia anacrònic un home que diu sentir les palpitations dels temps i que sab escoltar un terratrèmol.

Nosaltres llamentem el fracàs d'En Gual a Madrid, el fracàs més formidable de l'any, perquè En Gual, intel·ligent, enciclopedista teatral, voluntat pulcre i fins pel seu decor personal de «gentleman» és digne de que la Sòrt i la Fama li siguin amigues. Emperò ara ha estat víctima d'aquella manca de mesura, que espatlla tantes coses nostres.

Una obra fracassada en un teatre de barri, en el teatre de Gracia i en mig d'un públic amical i benèvol ¿com podia triomfar a Madrid? I si la versió original no va aconseguir, amb espontaneïtat lírica, recullir les aprovacions d'un auditori català ¿com podia dominar, malgrat la traducció fidel i fresca, a un públic de preocupació i de vanitats teatrals?

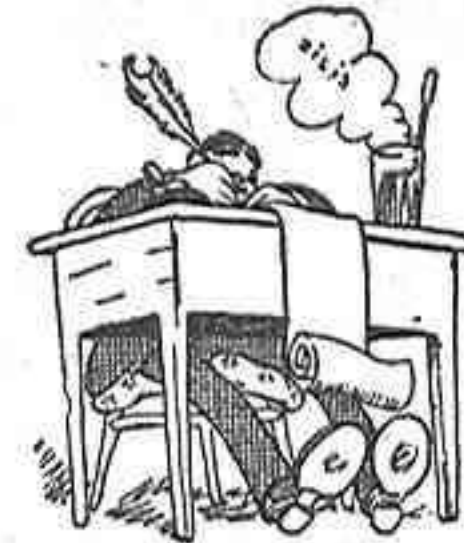
Lo pitjor és que amb En Gual potser vingui el fracàs de la temptativa d'una temporada de teatre català a Madrid. ¿Però on són—diràn els madrilenys—aquelles superioritats artístiques de Catalunya? Aquí ens arriba un innovador i els seus actes careixen de trassa professional. Per a una comedia arbitraria propia d'un adolescent que vol espentarrar, no hi havia cap necessitat d'organitzar desde Barcelona una exportació dramàtica.

Madrid, amics, no té ja aquell esperit seu vell i obtús i se troba en una època semblant a la nostra de fa quinze anys. Estudien, viatgen, ajusten la sensibilitat i saben re-

butjar o admetre els valors. La comedia d'En Gual, no hauria d'haver estat portada a Madrid. Era suficient per a escoltada i discutida per un cenacle d'iniciats en un allunyat recó.

Una duana, senyor, per a les nostres obres artístiques, una duana que impedeixi l'exportació d'aquelles productes que no puguin sofrir les competencies madrilenyes.

PARADOX

El traductor

Es una mena de Cirineu que va pel món suant llàgrimes d'engunia. Naturalment que si ell és Cirineu, vol dir que algú altre és Jesús. Però aquest se'n emporta el record i és figura en la que fins els mateixos enemics hi troben un hom no sab quina mena de gloriola de simpatia.

El traductor, si no hi ha Calvari, passa desapercebut. No és que no en facin esment, és que no volen fixar-se; és una figura boirosa i fosca que està arreconada en el quadre, que voldria sortir-se, marc enllà, a cantar-les clares o que es veu obligat a restar incògnit i quiet en son recó, mentres li cau a sobre tota una creu que ell sols creia que havia de portar a mitges.

Si tot va bé, el traductor no crida l'atenció de ningú. Es un senyor gris que s'ha limitat discretament a no desentonar, a fer lluir tota l'integritat de la bellesa de l'obra.

Si aquesta és una novela, ningú el cita; ningú creu que ell, amb les seves mans plenes de duricies—pobres mans de Cirineu acostumades a les dureses de la Creu—hagi fet polidesa en el verb clar i just, en la galania de la frase. Ni tan sols el bon gust o l'encertada cura en la elecció de l'obra li és tinguda en compte.

Si l'obra és un drama ¡ai, fills! aleshores la cosa ja té més importancia. En els assaigs—en els assaigs tot va bé—el traductor, en la fosca d'un recó de la platea, tot sol i arraulit, és oblidat de tothom. Els crítics, els amics de l'autor, els actors—compadits d'aquell home a qui se ha fet el favor de deixar-lo fruir de l'honor de l'estrena, compadits d'ell amb una mena d'estranya i bàrbara compassió—tan sols se dignen, de passada, dir-li algun compliment a la seva *vivor* d'home que va en cerca dels trimestres, donant-li copets a l'espatlla o fent-li l'ullet.

Si el drama té èxit, el traductor no apareix. Es un senyor amb nom, però anònim, un home que ha treballat, però que no ho sembla, un Cirineu que desapareix sota la Creu. Ningú es recorda d'ell i tot lo més pot aspirar a que li diguin que la traducció és *discreta*. Bona discreció li dongui Déu per a contenir-sel Tots els mèrits, tota la gracia, tot l'encert, totes les justeses i galanies de l'obra són de l'autor, i és bé que aixís sia.

Però si, malhauradament, l'obra no surt triomfant, i

l'èxit no és coronament a les falagueres esperances de l'assaig, allavors el quadre canvia: de tot, de tot té la culpa el traductor.

L'empressarise el mira de cua de ull com a un home sospitós, el públic compadeix son temps perdut (és l'únic compassiu el públic), i aquella figura de Cirineu perduda en la vaguetat del quadre, pren relleu i vigoria i adquireix unes proporcions que ell, en la seva modestia de home que se sent secundari, no hauria sospitat mai.

Els crítics volen presumir de saviesa. Però com que són amics de l'autor i tenen compromisos amb la companyia i l'obra ha anat malament, al parlar-ne han de fer un *equilibri*. Per a la meravellosa estabilitat tenen un mitjà fàcil.

I el bon crític aleshores, rumia que rumiaràs, davant les quartiles blanques, es dóna un cop al front i diu, com qui troba una solució:

Calla! Em ficaré amb el traductor.

I el pobre Cirineu, modest i gris, no sab com renunciar a tant d'honor.

GLORIES ESPANYOLES

Don Benet Pérez Galdós, autor de *Marlanela*,

nins i masculins, que semblen organitzades per un esperit pornogràfic.

Els adolescents haurien de comprar més que el *K D T*, el *Jugend*.

Quan, per concessió especial, que no devem naturalment a cap individu de la Junta de Museus, contemplavem els quadres francesos, encara no penjats, toparem amb la dona nua, nua de pèl a pèl. ¿Serà aquesta, ens preguntàrem, la que motivà una anècdota curiosa en la exposició d'art francès, celebrada a Amsterdam?

Conten que davant del retrat de una dona nua, els organitzadors pensaren que tal volta ofendria els ulls sempre virginals de la reina Guillermina. Discutiren sobre la decoració possible, unes flors, uns gerros, que pogués tapar les nefandes nuditats, però el retrat era tan gran que hagués precisat un arbre. A l'últim, la

mida presa fou radical: se treuria el retrat.

Arribat el dia de l'inauguració, al passar el reial seguici davant del lloc on havia de mostrar-se el quadre prohibit, el rei començà a preguntar on era i a riure i a planye's de l'absència de la curiosa pintura, fins que la reina li demanà el motiu de la joiosa actitud. Guillermina, al saber-ho, i mirant una platja que substituïa al desnú, digué a una de les seves dames:

—Curiosa exposició aquesta, on les dones nues se transformen en marines.

La junta de braços caiguts

La dona nua

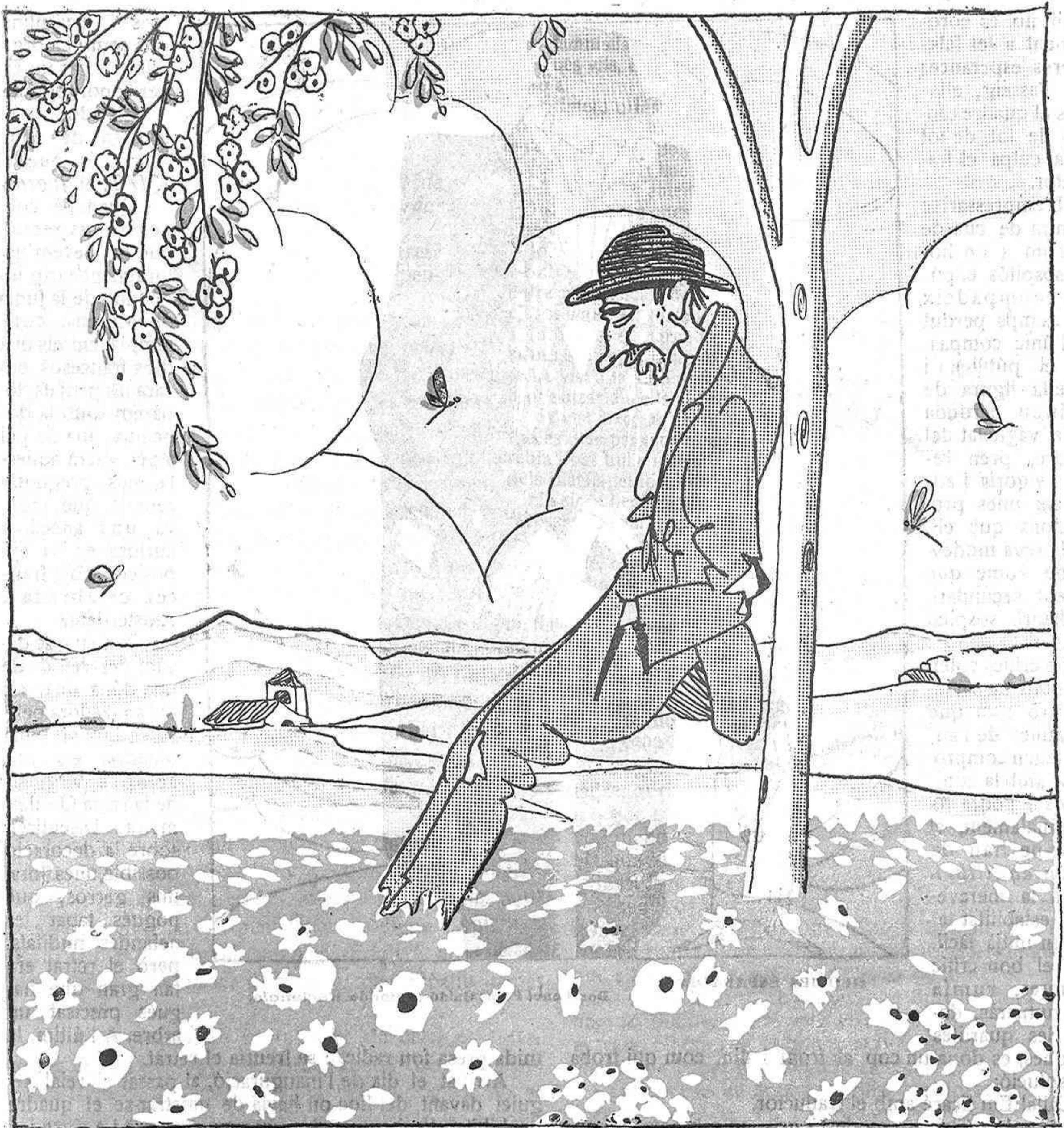
Títol de drama. O de novela. O de cau d'orella. La dona nua és una tela que figura sempre en totes les exposicions d'art francès. Diguem, no obstant, per a curiositat i orgull de germanòfils, que en les exposicions alemanyes abunden tant i tant els detallats desnús feme-

Sortosament, la nostra Junta de Museus no ha gosat intentar substituir una dona sense fulla de parra, per una parra sencera. Però en canvi, se dedica a posar tota mena d'entrebancs a la feina dels decoradors francesos.

—Que tindrien un martell?

—No, senyor, no hi ha martell.

—Que farien el favor d'uns claus?

L'ESPANYOL DAVANT LA PRIMAVERA

—No són pas flors, lo que necessito, sinó fruits,

—Dispensin, però no tenim claus.

—I un troç de tela per a tapar?

—No disposem de cap troç de tela.

Quan se pregunta perquè se tolera a la Junta de Museus semblant actitud, o perquè els membres que tenen verdader fervor per l'art i per la França no intervenen, ningú sab què respondre. Coses d'aquesta terra, coses d'aquesta terra—murmuren.

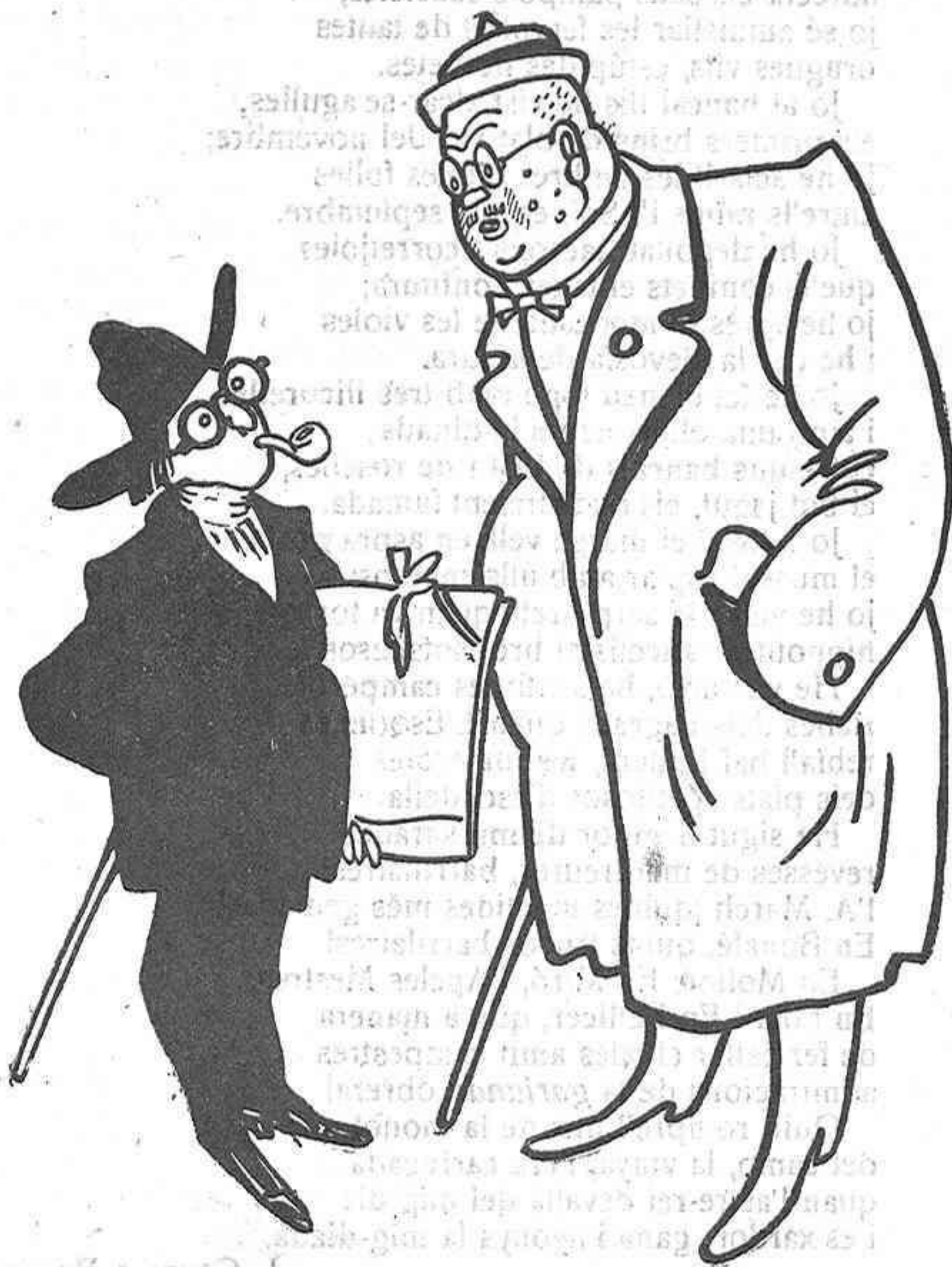
Un amic, a l'escoltar les nostres llamentacions, ens ofereix la raó de que la Junta de Museus faci en la Exposició d'Art Francès una mena de vaga de braços caiguts.

—Es que gairebé tots els de la Junta llegeixen *El Debate* d'amagat. I el senyor Cabot, representant de la Junta en la Exposició, el primer.

«El Abuelo»

Quan En Galdós arribà la setmana passada per a la seva estrena de *Marianela*, per qui va preguntar immediatament?

Per algún actor o actriu? Per algún confeccionador de drames? Per algún productor de versos o de proses

—Doncs sàpiga que les caricatures que fan del Kaiser no se li semblen de res.
—Oh, ja ja!... Vol dir que encara és molt més dolent de lo que'l pinten...

literaries? Per algú polític? Per un editor? En Pérez Galdós, quan acabava de deixar el tren, digué:

—Vui anar a saludar desseguida a la presó an En Samblancat.

—Don «Benito», ja no hi és a la presó.

—Doncs a casa seva.

El guiaren a la fonda, avisaren an En Samblancat i aquest anà a saludar al gran novelista. Aquest, al abraçar-lo, mig cego, pensant en les altres joventuts que també va abraçar, creient que eren les bones, haurà dit agafant el cap d'En Samblancat, com quan apretava el de Dolly:

—Sí, sí, aquest, aquest és el meu. El seu noble coratge ho proclama. Aquest és el meu.

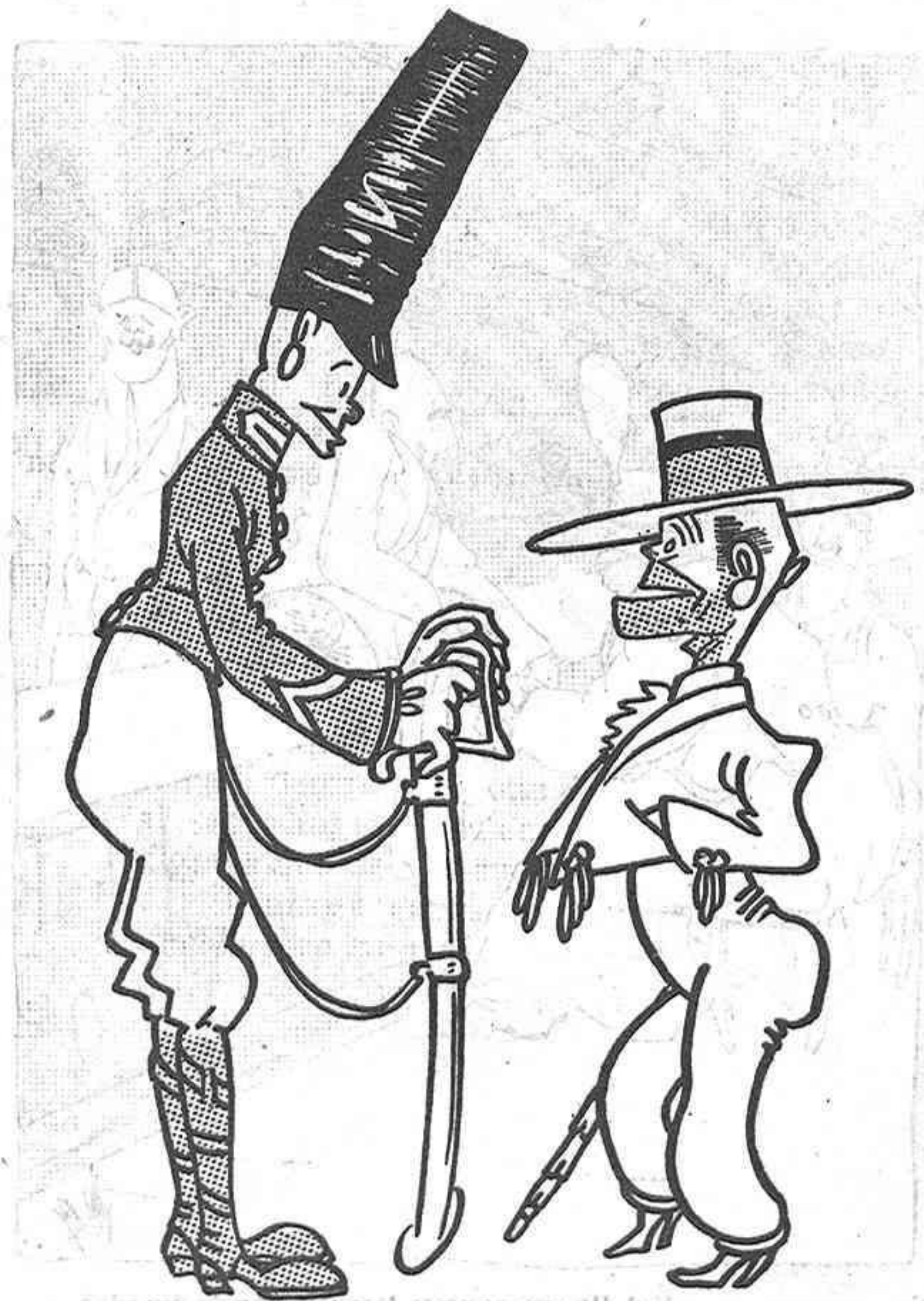
En Galdós anant de l'estació a la presó per a veure an En Samblancat! Això no ho ha fet ningú. Si ho arribem a saber, fem estar an En Samblancat una setmana més a la presó.

No vui fer el pavero

L'escena a la coberta d'un gran trasatlàntic, departament de primera. Quatre passatgers estàn gitats en sillons de palla a l'entorn d'una taula, Un beu whisky, l'altre Pernod, el tercer Màlaga i el quart aiguardent de Valls (si no de Valls, de la forta).

Parla el del Màlaga:
—I què els porta a l'Amèrica?
El del Pernod:
—A mí el verd.
—Home, si el verd ja el té aquí, a la copa i al mar.
—Amic meu, servidor és pintor; a l'Amèrica m'hi porta el verd de lloro; aixís com a Califòrnia hi han mines de verd de lloro.
—Vostè és...?
—Pintor, de París, rue Rombain XVIII arrondissement.
El del Màlaga, dirigit-se a tots:
—Joan Rius, de Barcelona; vaig a recollir una petita herència a Buenos Aires.
El del whisky:
—William Sprons. Corro per tot arreu de la terra per a treure'm l'spleen; ja he estat a Sibèria...
El del Màlaga (apart):
—Bony!
—... A la Xina, al Japó, a Filipines, a Austràlia, a la Índia...
El del Màlaga (cantant baix):
Quando penso que me fuches
negra sombra que m'asombras
al pe dos meus cabezales
tornas facendome mofa.
—... A l'Àfrica equatorial i no sé a quants més pobles. Ara m'arribo a l'Amèrica, terra furienta, que deia no sé quin poeta, a veure si em mossega el cul i me fa botar i

LES JAQUETES CURTES

—Desengañate Jindemburgol... A yevar er terno con grasla, no me ganarás tu nunca.

llençar aquesta mandra que arrocego per la vida. I vostè (dirigint-se al de l'aiguardent de Valls) d'on és?

- Soc català.
- Català d'on?
- Català.
- Home...
- Català i prou!

Dóna un cop de puny a la taula, se sent un crit de —Home a l'aigua!, el francès i l'anglès corren a la borda; resten sols els dos catalans; el de Barcelona diu:

- Home, per què no has dit com te deies i d'on eres?
- Dir-me Prim i Fortuny i ésser de Reus, que't penses que vui fer el pavero?

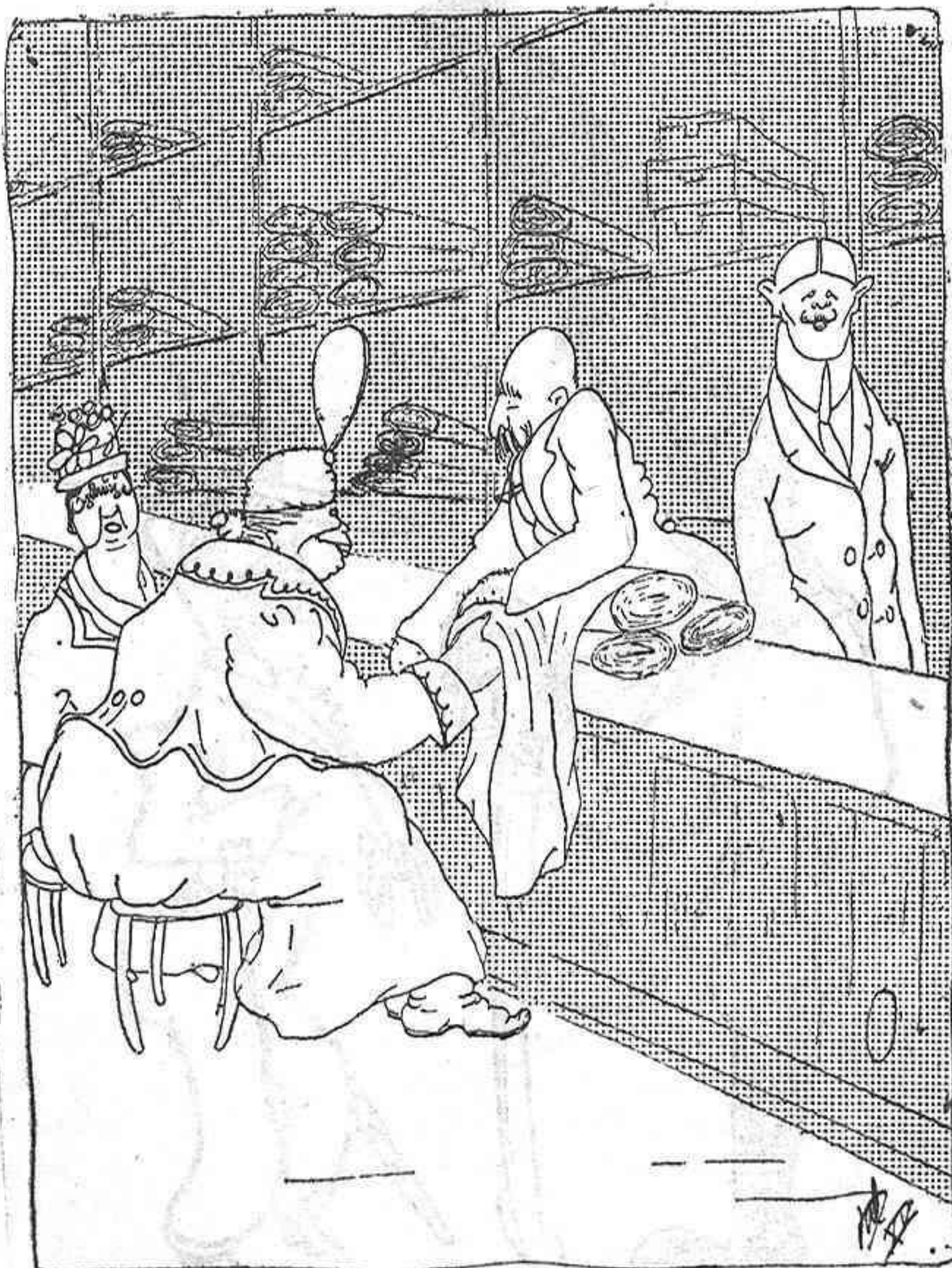
Prèdica

PEL 2000

Jo soc pagès de l'hort i de la vinya i us puc parlar de coses ignorades; per mi ha perdut el plor més d'una pinya, cansat corcer de branques eriçades.

Jo sé ensolcar, resclar, tombar terroços perquè'l Sol escaldant-los, se'ls afilli; jo sé fè'l llit a runes i destroços perquè'l cep creixi ufà i ufà'l gra grilli.

Jo sé aviar l'aigua als sòlcs perquè les plantes

—Vol dir que aquests llençols són de durada?
—Això depèn, senyora. ¿Que són per a uns nuvis?...

adrecin els seus pàmpols satisfetes; jo sé amnistiàr-les fervorós de tantes orugues vils, estúpides herbetes.

Jo al bancal llis he vist alçar-se agulles, els primers brins de blat ran del novembre; jo he aclarit les ombres d'unes fulles entre'ls raïms i'l Sol, en ple setembre.

Jo he degollat llacsons i corretjoles que'ls conillets entenen confitura; jo he après la modestia de les violes i he vist la alevosia de la fura.

Jo he fet el meu fogó amb tres llicorelles i amb una olleta negra la dinada, entre uns bancals de blat i de roselles, el bot jagut, els plats treient fumada.

Jo he vist el marge vell, en aspra porta, el mussol espiar amb ulls encesos; jo he vist a la serp dreita quan va forta hipnotitzar aucells al brot sotspesos...

He vist això, he sentit les camperoles rialles dels pagesos quan L'ESQUELLA rebia'l baf bullent, les fumeroles dels plats apetitosos d'escudella.

He sigut llegidor de mil xarades revesses de mal treurer, barrinaires: l'A. March quines mentides més gemades! En Bonafé, quins trucs barrinaires!

En Moliné, En Miró, l'Apeles Mestres, En Foix i En Pellicer, quina manera de fer callar cigales amb campestres admiracions de la *garlanda* obrera!

Quin rompre'l nus de la monotonía del camp, la vinya, l'era carregada quan l'astre-rei devalla del mig dia i és xardor, gana i nyonya la mig-diada.

J. COSTA I POMÉS

De la dida al didot

«Estimat Antoni:

Com pots comprendre no escric jo perquè no'n sé, però m'ho faig fer per un senyor que viu dintre una gambia i és igual; si vols correspondre'm fes-t'ho fer per la granera que hi té molta traça, i aixís quedarem en paus i semblarà que encara estem junts.

El viatge va ésser llarg, però divertit; si no fós per tenir que nomenar-te masses pobles te diria per on vàrem passar, però ja et dic serien masses pobles. Arribarem, i el Joanet Guenyo m'acompanyà a casa la senyoreta a cavall d'un cotxe groc que camina sol i se'n diu tramvia.

Manoi! La torre que tenen aquí al poble no és res al costat d'aquesta casassa de Barcelona. No es veu ni un pam de rajoles; per tot arreu hi han catifes.

Vaig arribar i desseguida me conduïren a la cambra de la senyoreta. Quina cambra! I m'allargaren la criatura per a veure si mamava a gust. Cristol! Xucla més que una serpent; és d'aquelles que mamant s'hi adormen i no paren més que per a fer un sospir de descans i tornar-hi.

A la primera embestida, si té dents se m'emporta un mugaró; paraula!

Això sembla que va agradar-los-hi molt, perquè desseguida me feren despullar i vingué un metge que me grapejà de dalt a baix i me feu ensenyar les dents com si em volgués saber els anys. Després digué:

—Molt bé, molt bé! No poden trobar millor.

Després me vestiren amb un vestit tot estrany de velluts i sederies; me lligaren un mocador a l'inrevés i me penjaren un collaret i unes arracades, totes de mitges pessetes.

I sortírem amb una senyora que va amb berret, però que arrocega un carretó on va el noi, perquè jo no puc cansar-me.

Lo que m'empipa es que'm facin menjar tant. A cada moment:

—Dida, vostè deu tenir debilitat.

—No.

—Sí; apa, prengui un got de llet.

—Me fa mal de ventre.

—Doncs un rovell d'ou.

—No.

—Sí, sí. I després vi ranci i un borreguet.

A l'hora de dinar i de sopar fa por; sembla que engreixin un porc amb viandes fines.

Quan sortim a la tarde ens donen cèntims per a anar a menjar nata. La senyora del carretó beu una cosa verda, però jo soc complidora i menjo nata. Estic ennatada.

Pel demés, si vegessis quin goig faig, pentinada de pentinadora, amb un monyo fet de trenes i agulles de plata i les arracades i el collaret i un davantal de satí...

T'estimo sempre. Mil petons. Adéu.

Laia.

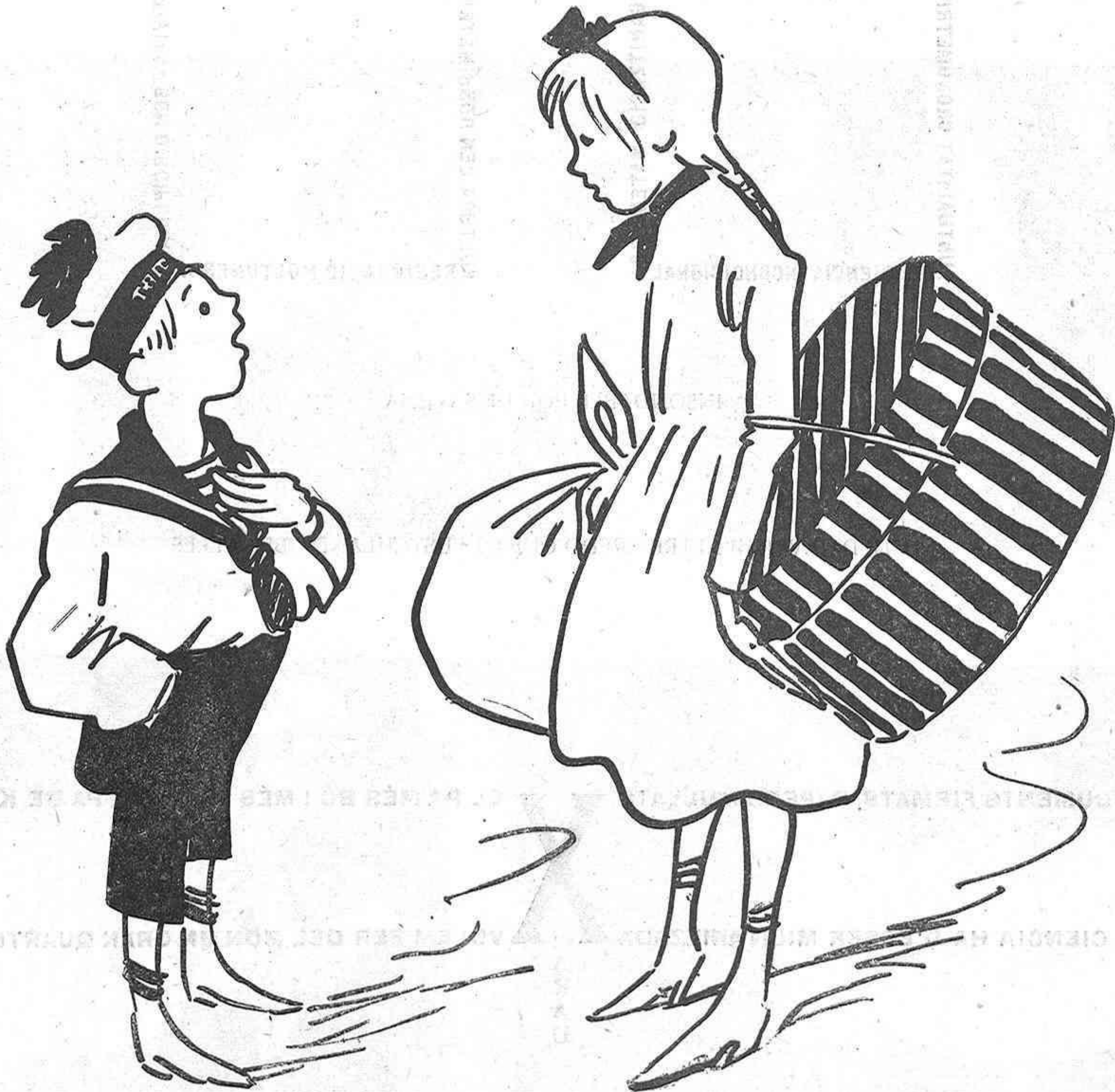
DEL DIDOT A LA DIDA

«Laia:

Te vui veure desseguida; torna, però sense disfregar. Que't penses que som a Carnestoltes? Ximpleta, més que ximpleta!

El teu marit,

Antoni.

«L'ENFANT TERRIBLE»

—Jo ja't demanaria relacions formals, però, noia, fins que s'abalin els queviures t'hauràs de contentar amb relacions de broma.

GLOSARI

RETRAT FUTURISTA

A

SI ÉS VERITAT QUE HI HA UN DÉU, AQUEST PROTEGEIX ALS LEMANYS, ELS HOMES QUE HAN DE REDIMIR L'HUMANITAT

DOMINADOR QUAN L'HINDENBURG FA UNA RETIRADA ESTRATÉGICA JA SAB ELL EL PERQUÉ LA FA

LA CIVILITZACIÓ DE LES RACES PRIVILEGIADES S'HA D'IMPOSAR PER MEDI DE LA FORÇA I MIMITADOR

LA NECESSITAT NO CONEIX LLEI I EN LA GUERRA D'ARA NO HI CAB L'HUMANITARISME

PUNTUALITAT CRONOMÈTRICA

ORGANITZACIÓ MATEMÀTICA

KULTURA BEN DOSSIMÈTRICA

ACTIVITAT BEN DISCIPLINADA

POBEDIENCIA INCONDICIONAL

RESIGNACIÓ MOLTONESCA

INSONDABLE POU DE SAVIESA

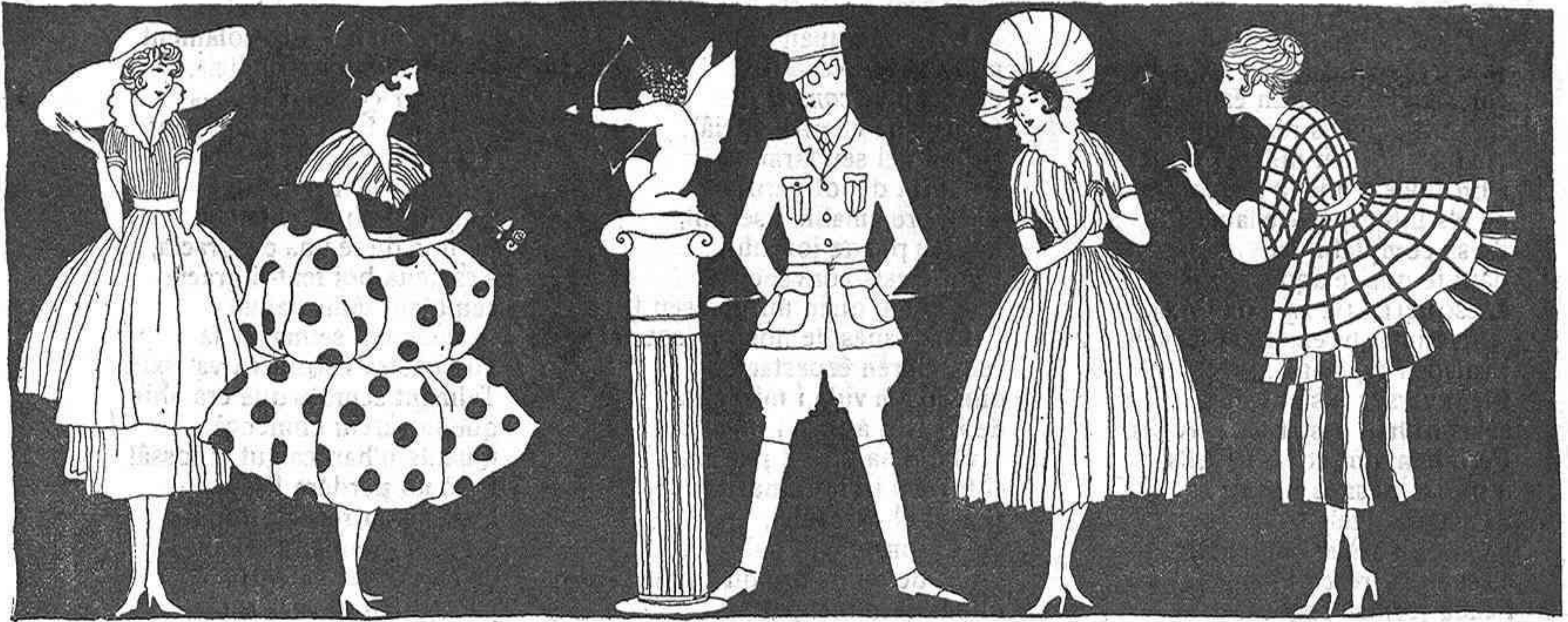
NO TÉ D'HAVER HI ALTRE CREDO QUE L DEUSTCHLAND UBER ALLES

DOCUMENTS FIRMATS, PAPERS MULLATS EL PA MÉS BÓ I MÉS SÀ ES EL PA DE K

X

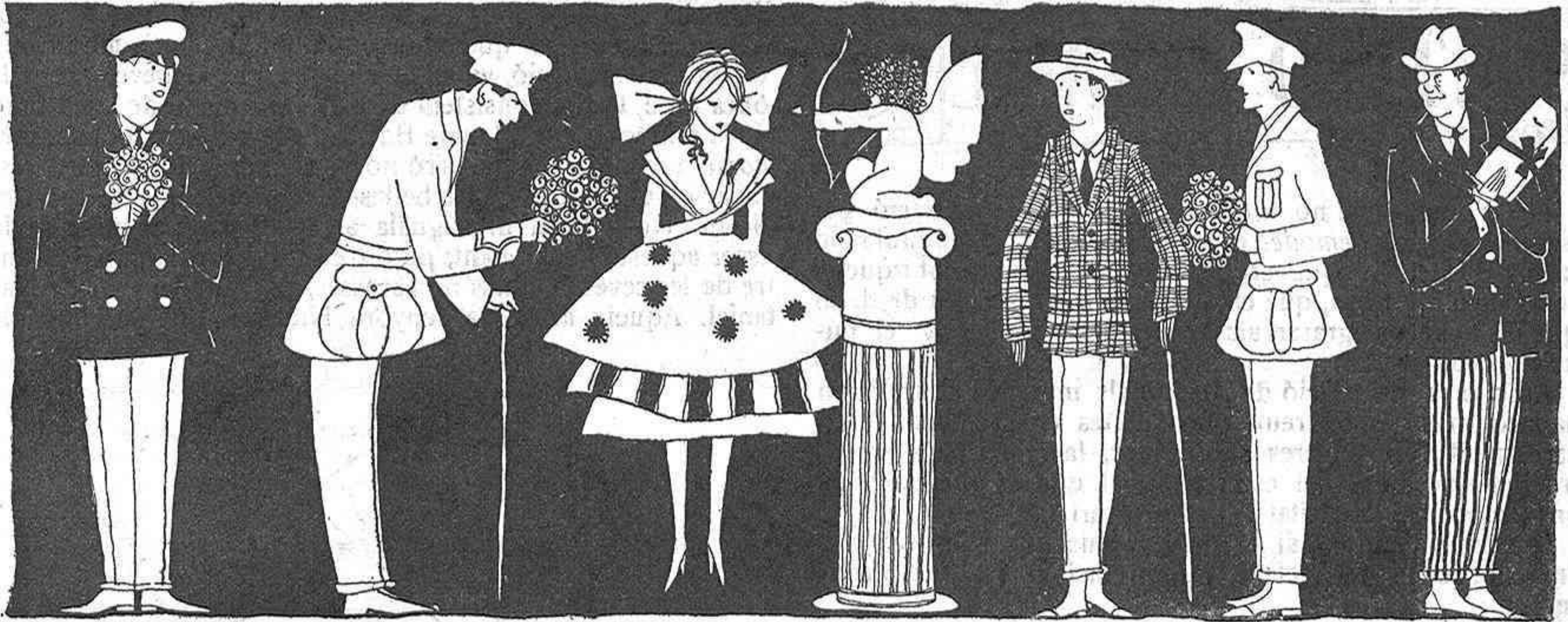
LA CIENCIA HA D'ÉSSER MILITARITZADA VOLEM FER DEL MON UN GRAN QUARTER

ARA U

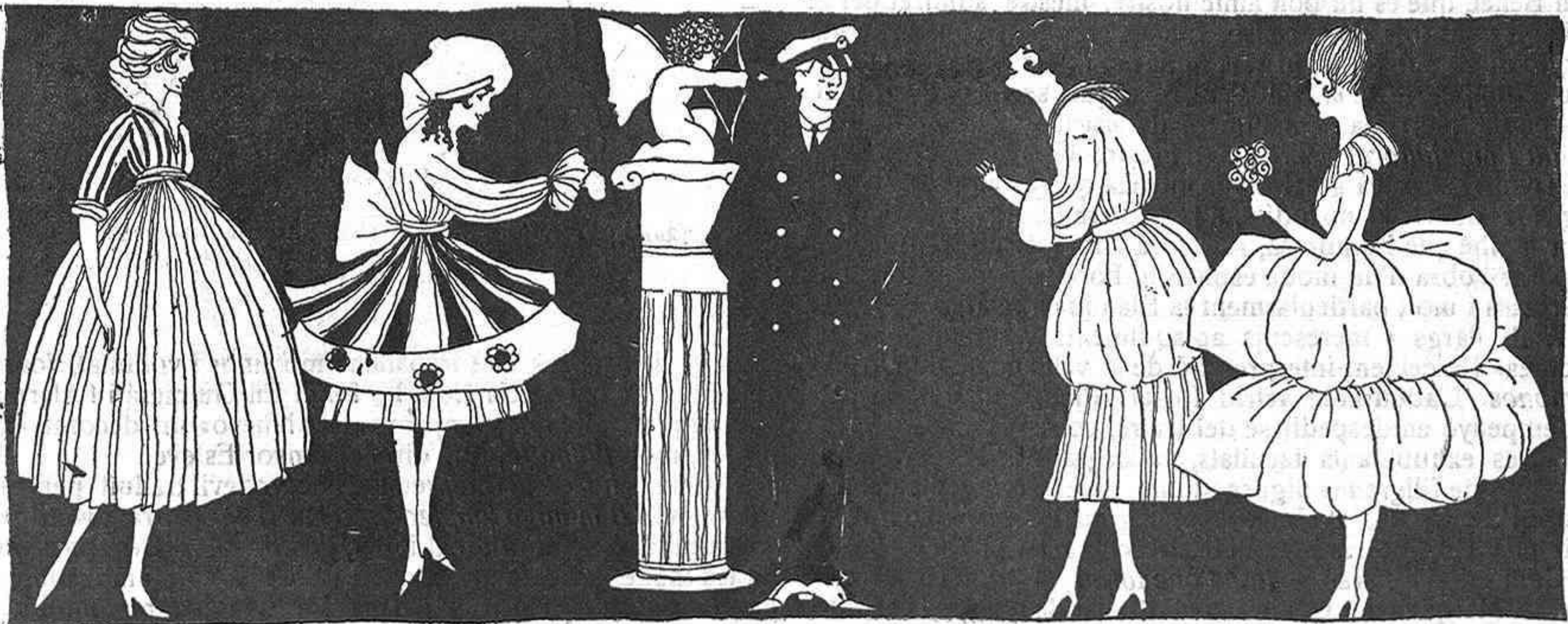
Abans de la guerra, els joves..

els eren indiferents.

Perquè per cada donzella...

hi havia cinc pretendents.

Però d'ençà de la guerra...

quin canvi de sentiments!..

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

Dues mil setmanes són
uns trenta vuit anys i mig,
puix sols hi falta un esquix
de dues, que és res al món.
Així ho portem dintre'l front
i En López, que la despatxa,
en els llibres, sense tatxa,
de'sa comptabilitat,
dant fè que té aquesta edat
L'ESQUELLA DE LA TORRATXA.

Escrivint-hi ens hem fet vells
i calvos i repatanis,
i fent versos instantanis
se'ns hi han gastat els cervells.
Però han vingut els novells
a portar-hi saba nova
i l'alegría que's troba
en ses planes escampada,
és sempre fresca i gemada
i cada jorn se renova.

L'Antoni, quan començà
aquesta publicació,
era un jove *com il fo*
(aixís s'ha de pronuncíà).
Seguint el seu tarannà
ha sortit de tot perill
i sempre amable i senzill,
se creu plè de joventut
i potsè està convençut
que és ell, quan mira al seu fill.

Les planes de nostra ESQUELLA
rememoren espectacles
que són la vida i miracles
de la urbs antiga i novella.
Tothom ha passat per ella,
el formal i l'informal,
el savi i'l carcamal,
En Girona ric i'l pobre,
l'Alcalde amb l'urc que du a sobre
i l'humil municipal.

Mes no pel gust solament
de donà'ls-hi perjudicis,
sino per corretgí'ls vicis
amb que fan riure a la gent.
I tothom n'està content
de veure-s'hi retratat;
puig qui no és enfatuat,
en lloc de fè una desgracia,
s'esmena boi fent-li gracia
semblant immortalitat.

Dues mil setmanes fa
que nostra ESQUELLA va eixir.
Talent sembla que era ahir
que la vàrem començà.
Quants n'han caigut al fossà!
Però no perdèm l'estil.
Per ells un record humil
tot seguint nostra manía
de conservar l'alegría
per arribar al TRES MIL!

SIMÓN ALSINA I CLOS

Naturalment que no podia haver-hi gran espectació per a sentir una obra *demodée* com la *Gioconda*; i naturalment que va succeir lo que era d'esperar: que amb tot i que la presentació fou bona, que els artistes s'hi esmeraren de debò i que els ballets alegraren als venerables propietaris el públic no s'entusiasmà.

Amb la representació de *Amleto* els morenos s'escalfaren una mica més i és de creure que en dies consecutius i amb alternament d'altres obres anunciades, la temporada arrencarà definitivament pel camí triomfal que es mereixen els bons propòsits i l'activitat de l'empresari.

La setmana entrant, si hi ha novetats que s'ho valguin, donarem detalls respecte a interpretacions i altres menudencies.

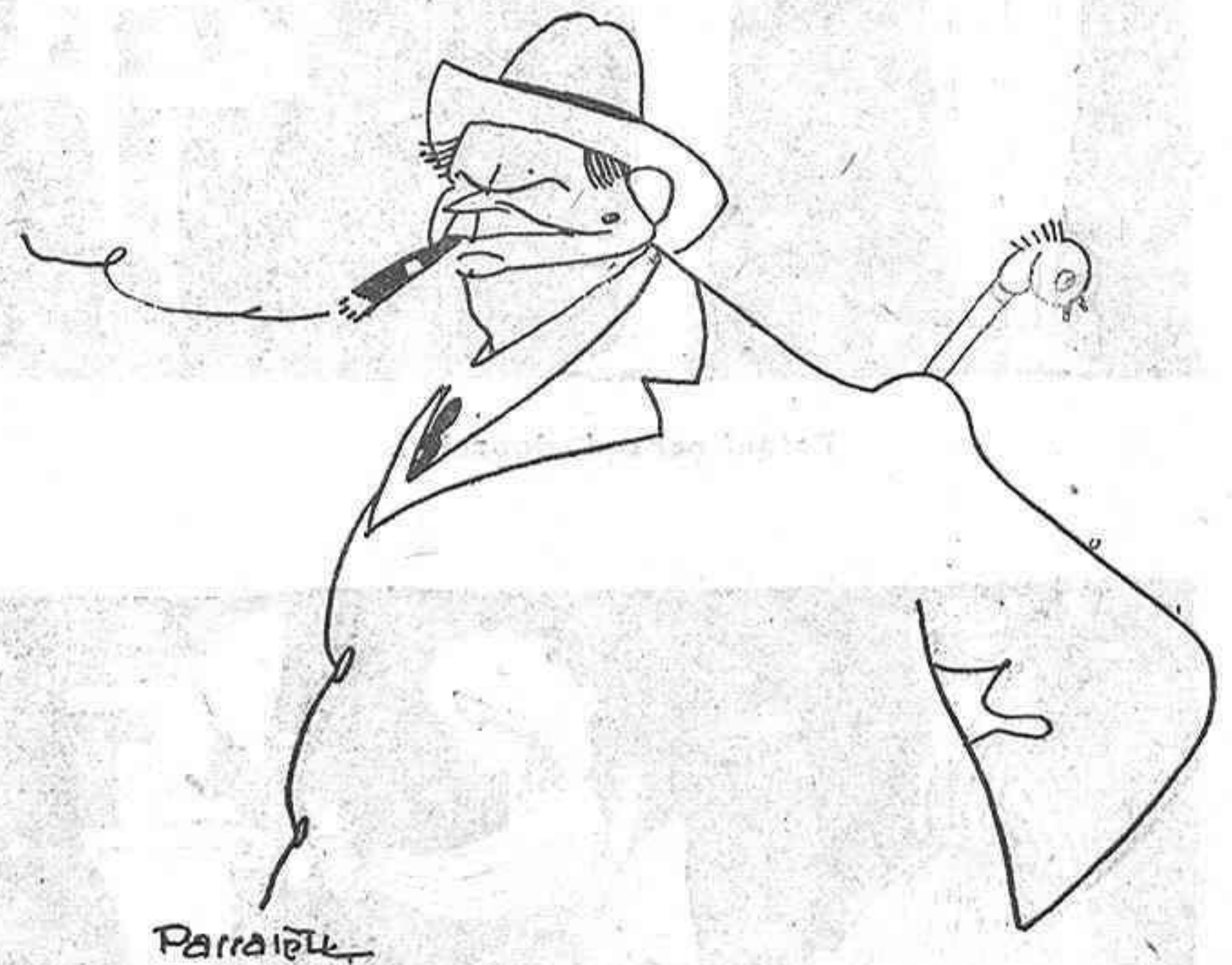
Per referencies, a les quals volem donar tot el crèdit, sabem que al «Novedades» s'estrenà amb sorollós èxit el drama *Marianela* d'En Galdós. Ens en alegrem. Ens en alegrem per don Benet, que és un bon amic nostre, mestre admirat per a qui són pocs tots els encensos que es cremin, per la senyora Xirgu, que sembla que hi està molt bé, i pels germans Quintero, arranjadors de la famosa novela, que, segons diuen, han fet una pulquèrrima i entenimentada tasca.

La Embajadora, opereta del mestre Giménez, estrenada al «Tivoli», se salvà gracies a la musica que és molt brillant i atapeïda de fàcils melodíes, a la manera de les vieneses. Val a dir també que l'Empresa, rumbosa amb tots els espectacles, va posar l'obra d'un mode esplèndit. Foren aplaudits tots els intèrprets i molt particularment la Blanqueta Suárez.

Amb llargs i merescuts aplaudiments va premiar-se al «Romea» l'excel·lent interpretació de la vella comedia *Divorcímonos*. L'admirable actriu Rosari Pino, qui, a pesar del seu empenyo en despedir-se del teatre, conserva encara totes les seves exhuberants facultats, va alegrar-nos l'esperit amb un seguit de filigranes dignes d'una excelsa comedianta. El nostre Pere Codina la secundà amb gran justesa i compartí amb ella les sinceres i repetides ovacions del públic.

Com era d'esperar, el *Jesús que torna* va triomfar al carrer del Marquès del Duero del mateix mode que havia triomfat al Passeig de Gracia. Pot-ser més, perquè ja se sab que

Jesús ha sigut sempre més estimat dels humils que dels poderosos. El fet és que el poema d'En Guimerà, modificat i tot en l'interpretació, va mantenint-se en el «Nuevo» com la obra forta, l'obra consistent de més empenya i de més braó de la temporada. En Jaume Borrás hi fa un *Jesús* pot-ser més *home* que el de l'Enric, però no deixa, per això, de fer ressaltar en el personatge les bel·leses espirituals que el caracteritzen. No eclipsa ni s'igualava al seu germà; tampoc devia ésser aquest el seu intent; però treu tot el partit possible, dintre de les seves facultats no escasses, del difícil paper de Nataniel. Aqueix actor, la senyora Nicolau, que estigué molt

Jaume Borrás

discreta, i els altres, que treballen amb amor i voluntat, foren aplaudits amb justicia, com ho foren En Guimerà i l'Alarma que ha pintat per a la campanya del «Nuevo» un decorat expofés, molt *llamatiu*, que diria el senyor Esteve.

Al «Español» ens donaren un nou vodevil traduït per En Vilaregut, *La màniga ample*. Es tracta d'una obra divertida, d'assumpte bastant original i que, gracies al diàleg picaresc i a les moltes escenes grotesques, es fa aplaudir amb simpatía. Les germanes Elena i Tina Jordi la jogaren molt bé, acompanyades dignament pels graciosos artistes Mir, Alfonso,

BN WILSON A L'HINDERBURG

—No volíes claus?... Doncs no't queixaràs del meu, me sembla!..

Tormo i Martínez. La presentació, una *monada*, com és costum en aquell temple d' l'esbogerrada alegria.

L'elegant teatre «Goya» ha reobert les seves portes amb una notable companyia d'opereta i sarçuela castellanques, al front de la qual hi ha la garantia de un veritable prestigi, el mestre Espeita que tantes brillants campanyes porta fetes en teatres de primer ordre. L'esmentada companyia podríem dir que es divideix en dos quadres, un d'òpera i opereta i un altre de sarçuela i sainets lírics. Tant l'un com l'altre compten amb excel·lent personal de facultats sobreres per a un escenari de la categoria del «Goya». Així es pogué manifestar la nit de l'inauguració, en l'interpretació acurada de la brillant partitura del mestre Millán, *El príncipe bohemio*, que valgué llargs aplaudiments a tots els artistes i molt particularment a la senyoreta Rosell i al senyor Rojo. Seguidament representaren *El chico de las Peñuelas* i *El puñao de rosas*, molt ben executades i presentades amb gran discreció. En Calvo, que és un bon actor còmic, plé de recursos, i la Salud Rodríguez, que és una tiple d'empenta, feren les delícies de la concurrència, molt ben secundats per la senyoreta Guillot i els altres.

Tenint en compte les condicions del «Goya», un teatre confortable, sòlid i còmode, i donada la baratura dels seus preus, creiem que la companyia «Calvo-Serra» hi farà una esplèndida temporada. Amén.

L. L. L.

ELS DEPORTS

Apuntarem la setmana passada els nostres dubtes sobre la victòria futbolística que pogué tenir el *F. H. C. España* sobre el *Madrid F. C.* I hem de confessar noblement, sincerament, que aquests dubtes es desvanesqueren diumenge al veure jugar als catalans i als madrilenys la segona semi-final del Campionat d'Espanya.

En efecte, els madrilenys ens demostraren tot el partit una *canguelitts* aguda. Allò era *guillar* quan veien una jogada espanyista i esperar la pilota un troç lluny. Res, que semblava que l'equip dels *tomates*, com els digueren a Madrid, era l'equip dels dimonis per a ells.

I això que els jogadors de l'*Espanya*, molts d'ells d'una *pinta* no gaire atlètica, comparats amb els del *Madrid* semblaven criatures. Els blancs, alts i ben plantats gairebé tots estaven *encantaos*, *encantaos* de la vida i del color vermell que els pujava a la vista i no els deixava passar de mig camp.

Però (i aquí hem d'apuntar una nota desgraciada per a nosaltres) els de l'*Espanya* no se sapigueren aprofitar del tal *encantament*. Tantes ocasions com tingueren per a marcar tantos i tan sols ne marcaren tres. Si n'havien de ficar una dotzena al menys!

Una sola excepció hem de fer dels madrilenys: el porter. En Teus, amb tota la bona voluntat d'aquest món, sol i sens quasi defenses, hagué de treure una porció de pilotes. Tal vegada podríem exceptuar també En De Miguel i En Saura

Dia 27 número 2000

(nom que ens sona a català) i únic autor d'un goal pel *Madrid*. Però els demés, noi, estigueren, que ni les *espantàs* del Gall gran.

En Cruells, sobre tot, semblava el miura de la colla. Veure'l avençar i apartar-se tota la família madrilenya era tot hu. Bé és veritat que aquest noi entra sempre amb males intencions, però per a què serveix la tàctica i la valentia dels defenses? Els defenses no deuen tenir mai por o sinó que pleuin.

Acabem per dir que el partit de diumenge fou presenciât per nombros públic i que el resultat complagué tant als de aquí com desplaqué als de la Vila de l'ós que, de moment, tingueren de quedar-se un parell de dies més a Barcelona, ells que ja quasi tenien bitllet d'*ida* i *vuelta* per a dies festius.

Per a desfer l'empat, dimarts se jugà un altre partit i, efectivament, el *Madrid*, vençuda ja la primera por, ens demostrà quelcom més que diumenge.

Entre altres coses, ens demostrà que sab més de jugar que l'*Espanya* i que juga més fi i més noble. Vaja, que ens agrada més!

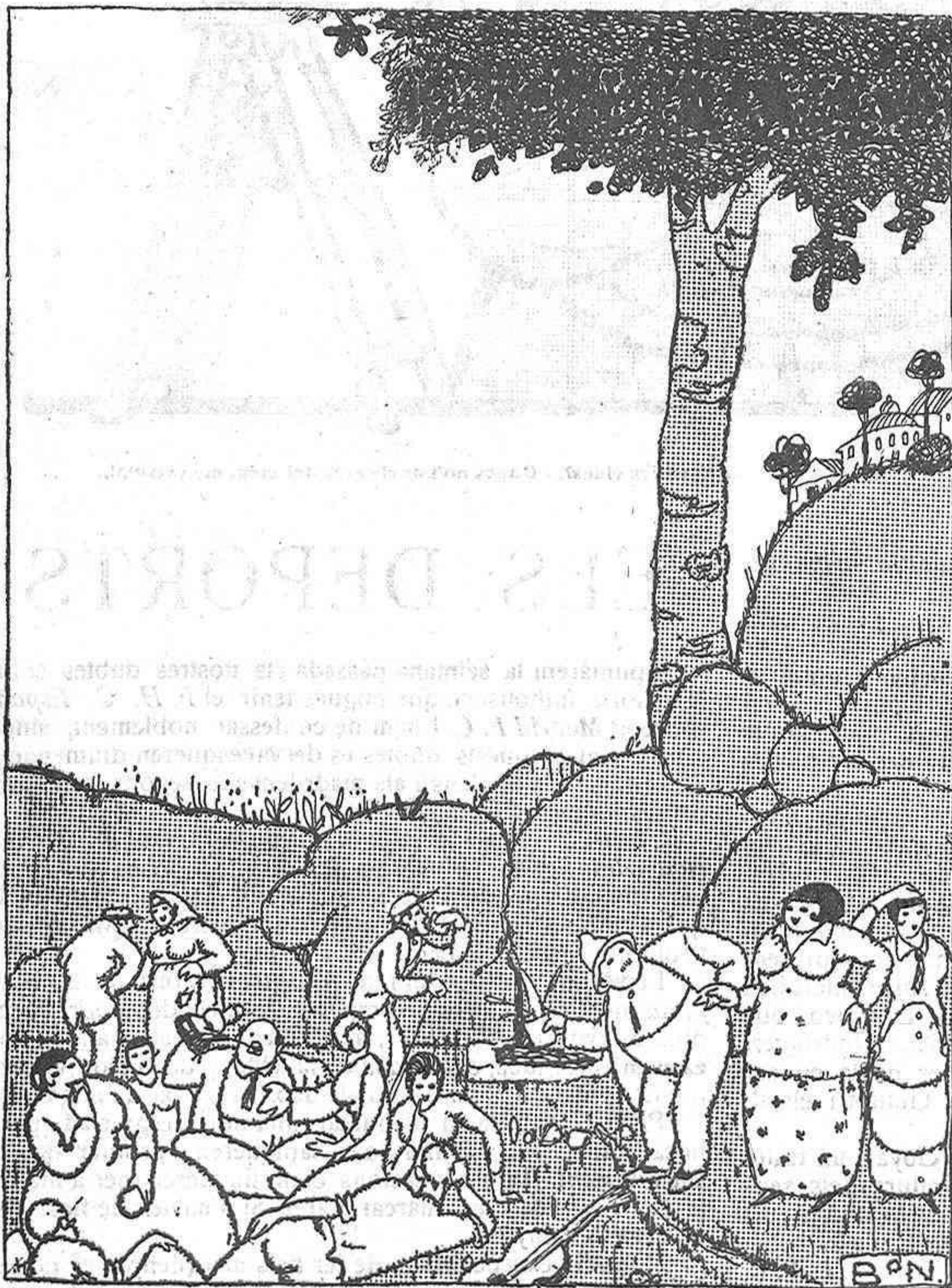
No s'enfadin els espanyistes. Entre ells i els madrilenys

hi ha la diferencia grandiosa del jòc, que, diguin lo que vulguin certs senyors, és millor que la *patacada*. Ens agrada més a nosaltres perdre jogant bé que guanyar jogant malament.

El dimarts els madrilenys sortiren del camp fets una coca. I això que, pobres xicots, ho feren tant bé com pogueren i que si no arriba a ésser el *penalty* de darrera hora amb que se'ls castigà, guanyaven per 2 a 1, i ben legalment, per cert. Però, com diem, el *penalty* salvador del nostre equip representatiu es presentà (el públic l'esperava amb unes ganes!) i resolgué el plet, deixant-lo tal com estava. De manera que fins diumenge que vé, que veurem si s'arregla d'un cop aquesta cosa.

Els del *tennis* han començat a fer-ne de les seves per allà al «Club del Turó» i els de la nàutica diumenge es barallaren en regates a rem de debutants, guanyant el «Club de Mar» al «Marítim». D'aquest mode es revenja de lo del Campionat de Catalunya que encara no li ha passat gorja avall. Ja comencen a ensenyar les dents pel Campionat d'Espanya!

HIP

QUADRES BARCELONINS

Les delícties del dilluns de Pasqua.

Esquellots

Els regidors radicals de l'Ajuntament continuen fent veure que estan indignats per la picardia d'En Duran i Ventosa, qui, segons ells, va tenir la despreocupació de avançar l'hora del rellotge en la sessió del dijous sant.

I diem que ho fan veure, perquè, en el fons, tots devien estar contents de fer festa i anar-se'n de bracet amb la dona a seguir monuments.

Ja ho diu la dita: no val a badar.

Amb això apendran que és millor ésser dels avençats... o dels que avancen els rellotges, que no dels que viuen sempre a tres quarts de quinze.

Al bell gest d'En Wilson, han respost adherint-se a la campanya contra Alemanya infinitat de nacions americanes.

Cuba, Brasil, Perú, Xile, Colòmbia i aviat l'Argentina entraran a la lluita Kolossal.

Quin orgull per als imperialistes!... Tot el món contra d'ells!...

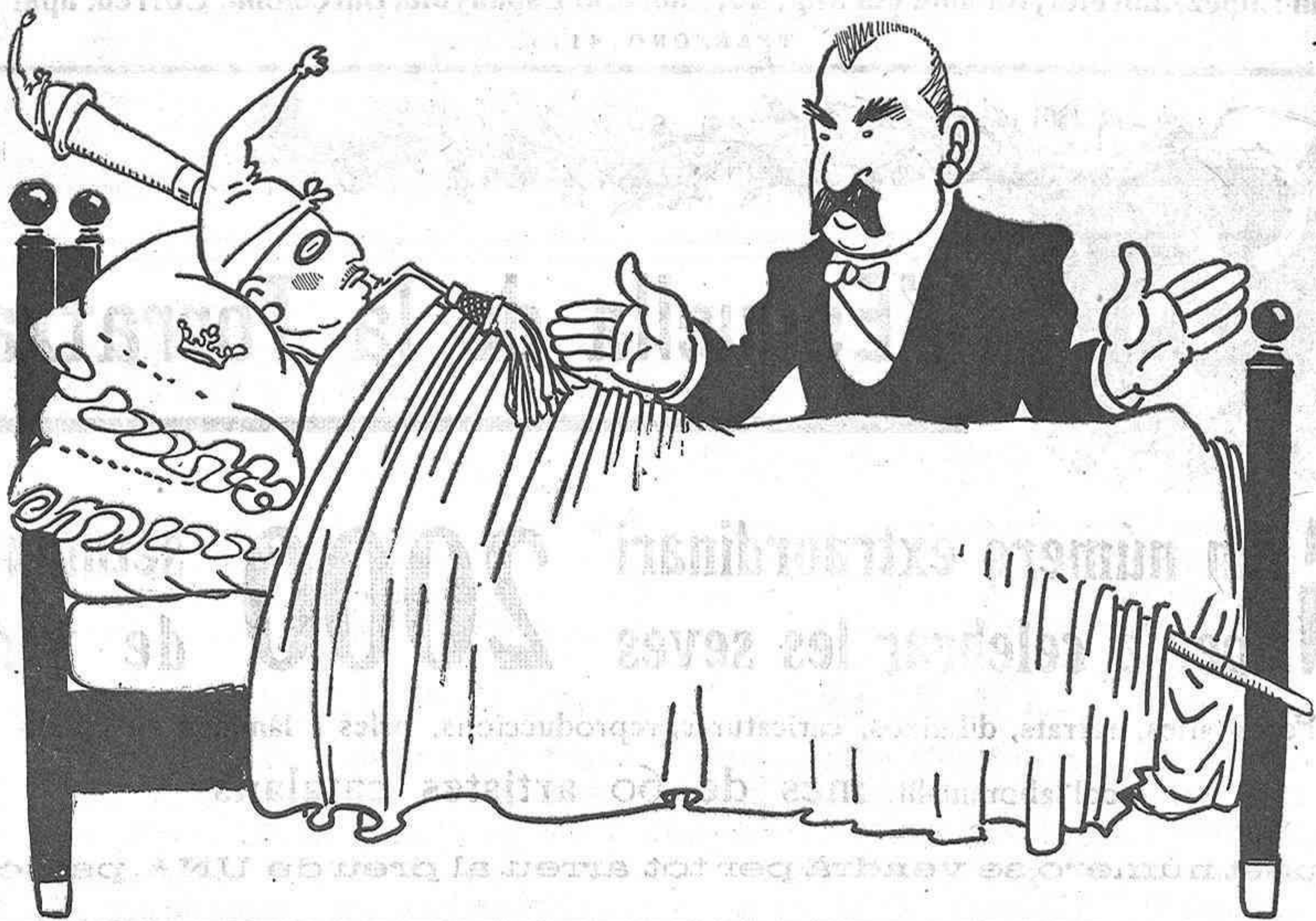
En la secció de «sucsesos» del meu diari:

«Ayer, fué detenido en la calle de Rosellón un individuo que había robado un pernil.»

Hi ha una atenuant en favor del lladre: el fet va succeir el dia de Pasqua.

Després de tants dies de menjar de peix... ¿qui no obra l'ull davant d'un pernil?...

S'ha d'ésser molt virtuós per a no caure en tentacions.

BATLLE MALALT

—Perquè no la deixava a les meves mans?

—Ca!.. Sòrt n'he tingut de la varal... Me la ficava aixís al llit, i vinga suar!...

La revista madrilenya *La Esfera* prepara un número extra dedicat a Barcelona, pel qual ha sol·licitat i obtingut de les entitats oficials un grapat de mils pessetes amb caràcter de indemnització.

Això és indigna de una empresa editorial seriosa i posa, als barcelonins, a l'altura de qualsevol pagès de Vitigudino.

Si els homes de *La Esfera* volen llençar al públic números extraordinaris, prenguin exemple del nostre humil setmanari. L'ESQUELLA també en prepara un de número dedicat a Barcelona i a Catalunya, després de haver-los-hi dedicat 40 anys de vida, alegrant-les setmanalment. I tenim l'orgull de dir que el nostre Número 2000, que sortirà el dia 27 d'aquest mes, i tindrà 84 planes, i serà un resum complet de mig segle de vida catalana, no ha rebut subvencions de cap mena, perquè no n'ha sol·licitat de ningú... ni ganes.

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA s'accontenta amb el favor que constantment li dispensa el públic, i aquest no li mancarà tampoc en l'ocasió present.

Llegim, en un diari, que ha sigut molt comentat el viatge del jaumí ex-diputat junyent a Madrid.

No me'n parli, home! ¡Vol callar! Comentadíssim... a *El Correo Catalán!*

No passa dia sense que algun dels nostres Jutjats deixi de intervenir en algun cas de *raptó amoroso*.

Hi ha qui diu que això són resultats directes dels vodevils que's fan al «Espanyol». Altres creuen que és a conseqüència dels *soupers-tango*; altres ho *achacan* al *K. D. T.* o al *Papitu*.

Nosaltres, com que no volem perjudicar a cap empresa ens circumscriuim a constatar el fet.

I tot lo més a donar les culpes a la Primavera, que és una senyora arcabota feta ja a que li carreguin el mort de totes les infraccions de caràcter passional.

No ha estat gaire animada, enguany, la fira dels béns. Déu n'hi dó de la gent que hi havia, però tot eren badocs; els compradors escassejaren que era un disgust.

Se comprèn, per això. De un xaiet raquític ne demanaven quatre duros...

I avui amb quatre duros, els pobres, ja quasi en tenen per... un bacallà!...

Llegim:

«El señor Morote recibió, ayer, un telegrama del ministro de la Gobernación participando que reina absoluta tranquilidad en toda España.»

Tranquil·litat a Espanya?...

Vaia una gracial!... Com que és el país dels *tranquils!*

Deia, l'altre dia, el diari germanòfil «El Tiempo»:

«Prohibida tiene el Gobierno la exportación de ganado lanar y sin embargo, ¿de donde proceden la inmensa mayoría de los mulos que transportan cañones y toda clase de material de guerra al frente francés?»

Els mulos, ganado lanar?

Ja s'ho poden pensar de on procedeixen: de les redaccions de certs periòdics.

Però la veritat és que ni per al *frente* servíen, perquè no són bons sinó per a ensenyar les dents davant l'aufals alemany o per a tirar coces davant de... l'exposició d'art francès.

Antoni López, llibreter, Rambla del Mig, 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: apar. n.º 2

TELÉFONO 4115

L'Esquella de la Torratxa

Gran número extraordinari **2000** setmanes
per a celebrar les seves **de vida**

Fotografies, retrats, dibuixos, caricatures, reproduccions, orles i làmines en colors
col·laborant-hi més de 60 artistes catalans

Aquest número se vendrà per tot arreu al preu de UNA pesseta

Obra d'èxit

DEL VIURE ALEGRE

per **J. DE JESPUS**

Un tom en 8.º

Pessetes 2

Ultimas novedades

Alberto y Arturo Carrafa

AZCARATE

Un tomo en 8.º

Pesetas 4

Vidas de grandes hombres

CRISTÓBAL COLÓN

Un tomo en 8.º encuadernado en tela

Pesetas 2

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravíos, si no's remet, además, un ral per a certificat. Als corresponsals se'ls otorguen rebaixes.

BAZAR DE LA UNIÓN

|| Útils per a escriptori : Tintes superiors ||
Impresions comercials de totes menes ||
Targetes postals : Llibres ratllats, etc. ||

Carrer de la Unió, núm. 3

BARCELONA

El millor remei per a curar el
ESTRENYIMENT CRONIC

i evitar les seves fatals conseqüències és el

LAXOL AMARGÓS

Preciós regulador de les funcions gastro-Intestinals
Purgant vegetal suau-Laxant perfecte-Depuratiu sens rival
27 anys de gran èxit. - Proveu-lo i vos en convencereu
De venda en les principals farmacies

Agua oxigenada neutra "FORET"

ANTISEPSIA, HIGIENE, DESINFECCIÓ :: DENTRIFIC ÚNIC VERITAT

REBUTGEU LES IMITACIONS DE L'AMPOLLA I LES QUE NO TINGUIN EL PRECINTE DE GARANTÍA

ARTRITISMO · REUMA · GOTA PIPERAZINA DR. GRAU

Instituto Electroterapéutico

Ronda Universidad, 20, pral.
(junto a la Plaza de Cataluña)
TELÉFONO 4210

DIRECTOR: DR. J. MESTRE SANCHO

Las diferentes instalaciones con que cuenta este Instituto, contienen todos cuantos aparatos existen en los grandes sanatorios europeos, más algunos otros que única y exclusivamente posee este Instituto, por haber sido inventados y patentados por su Director. Gracias a ellos y a la técnica especial que empleamos para su aplicación, cada día es mayor el éxito obtenido en la curación de los diferentes estados patológicos, por crónicos y rebeldes que ellos sean

APLICACIÓN DE CORRIENTES

para el tratamiento de: BRONQUITIS aguda y crónica, ASMA, TUBERCULOSIS, PARÁLISIS, APOPLEGÍA, CIÁTICA, NEURALGIAS, JAQUECA, HISTERISMO, EPILEPSIA, NEURASTENIA, ARTERIO-CLOROSIS, HIPERTENSIÓN, ULCERAS, VARIOSAS, DISPEPSIA, DILATACIÓN de ESTÓMAGO, ESTREÑIMIENTO, HEMORROIDES, REUMATISMO, agudo y crónico, GOTA, DIABETES, ESCROFULISMO, ANEMIA, ENFERMEDADES de la PIEL y GÉNITO URINARIAS, etc., etc.

NUEVO TRATAMIENTO PREVENTIVO Y CURATIVO DE LA TUBERCULOSIS

APARATO PARA LA RADIOGRAFÍA INSTANTÁNEA

TRATAMIENTO de la OBESIDAD, especial de este Instituto, ÚNICO DE RESULTADOS POSITIVOS

HORAS DE CONSULTA: DE 3 A 8 TARDE · DÍAS FESTIVOS: DE 11 A 1

El mejor disolvente de los uratos
Asepsia de las vías urinarias
Cálculos nefríticos
Reuma articular
Nefritis
Tifus
Gota

UROMETINA
LAMBLOTTE HERMANOS
Sinnimos: Urotropina - Hexametileno tetramina - Formina

PÍDASE folleto explicativo. Muestras a los señores médicos
Agto. gen.: S. NAVARRO
Rambla del Centro, 8 y 10-Barcelona

Droguería Sant Jordi

PERFUMERÍA :: COMESTIBLES
:: PRODUCTOS QUÍMICOS ::

Carrer del Call, 7 :: Teléf. 3907
BARCELONA

BLOKS NOTES

a DEU cèntims

BAZAR UNIÓN :: Unió, 3
BARCELONA

GUILLERMO PATTBURG

Importador de Maquinaria de toda clase, Hierro, etc. :: Fabricante de Guarniciones para Oardas

Teléfono 634 - Direc. tel.: Pattburg
Cortes, 649, ent.º **BARCELONA**

PÍDASE EN TODAS PARTES

LICOR BREA MÚNERA

CONTRA

- CATARROS
- TOSSES-BRONQUITIS
- EXPECTORACIONES
- ASMA Y DEMAS AFECCIONES DEL
- APARATO RESPIRATORIO

LABORATORIO MÚNERA
CASA FUNDADA EN 1875
BARCELONA

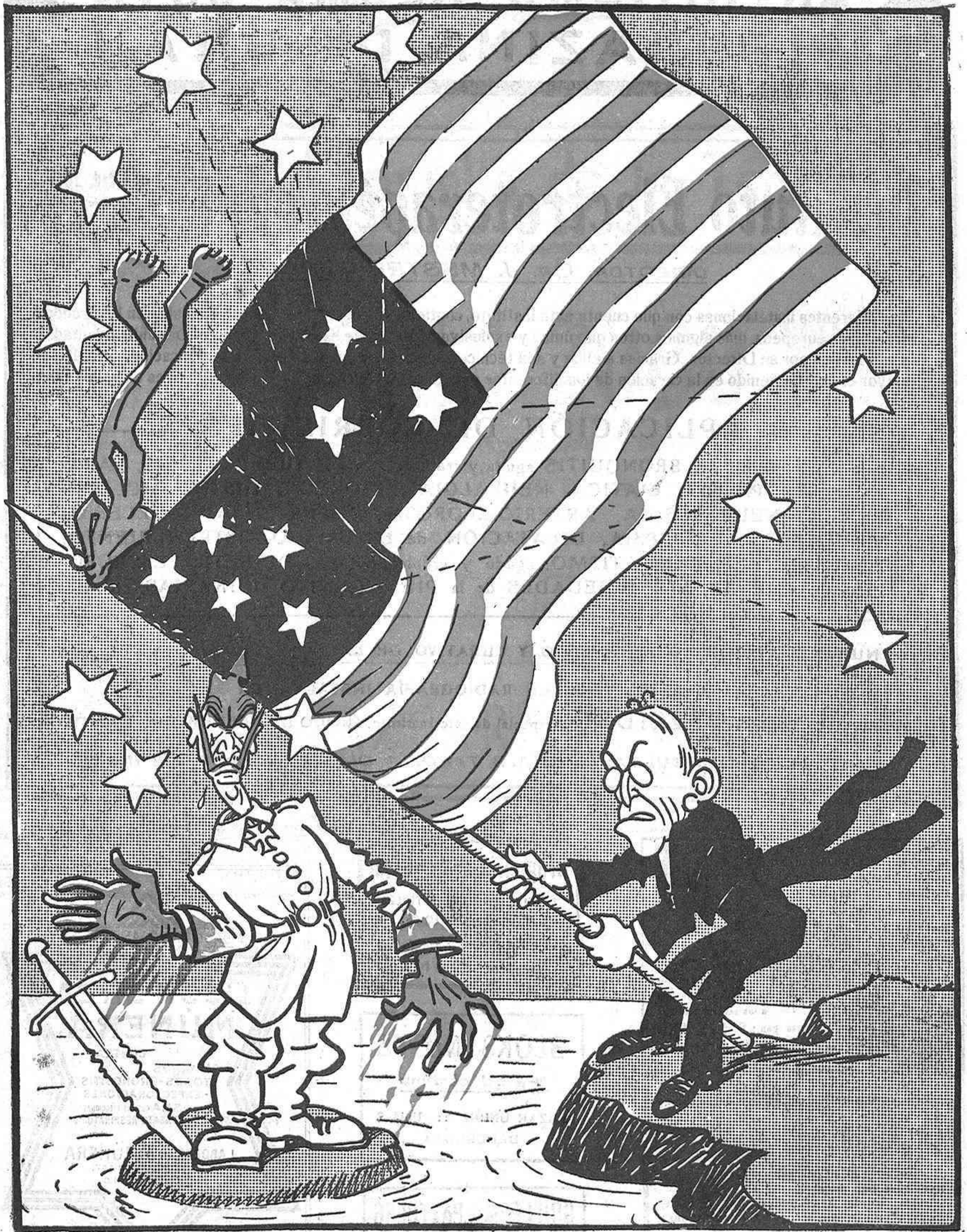
CAÇADORS!

Les millors esparde-nyes més ben construïdes, sòlides i còmodes, per a caça, camp i tennis, són les que fabrica la casa

BORNAS Hospital, 24, ent.
BARCELONA

Vendes al engrós i a la menuda
EXPEDICIONS A PROVINCIAS

EL COP DE GRACIA

—Redeu, aquest sí que m'ha fet veure les estrelles.